

Jihoafriická republika

Velvyslanectví ČR v Pretorii
e-mail: commerce_pretoria@mzv.cz
www.mzv.cz/pretoria

Souhrnná
teritoriální
informace

Digitální
verze Mapy

Jihoafriická republika (JAR) je zdaleka nejrozvinutější a nejdivezifikovanější ekonomikou v Africe, byť v absolutních číslech se řadí na místo druhé za Nigérii. V pandemii nejvíce poznamenaném roce 2020 došlo v JAR k hospodářskému poklesu ve výši 6,4% HDP, avšak k návratu na předpandemické hodnoty zde dochází rychleji, než se původně očekávalo, a to díky silnému komoditnímu cyklu v roce 2021 a začátkem roku 2022. Ačkoliv hospodářský růst JAR v dekadě předcházející současné pandemii průměrně dosahoval hodnoty menší než 1%, JAR lze považovat za velmi stabilní ekonomiku s robustním finančním sektorem, nezávislou justicí a likvidními kapitálovými trhy. Z hlediska externích faktorů bude v příštích letech vývoj hospodářství JAR závi-

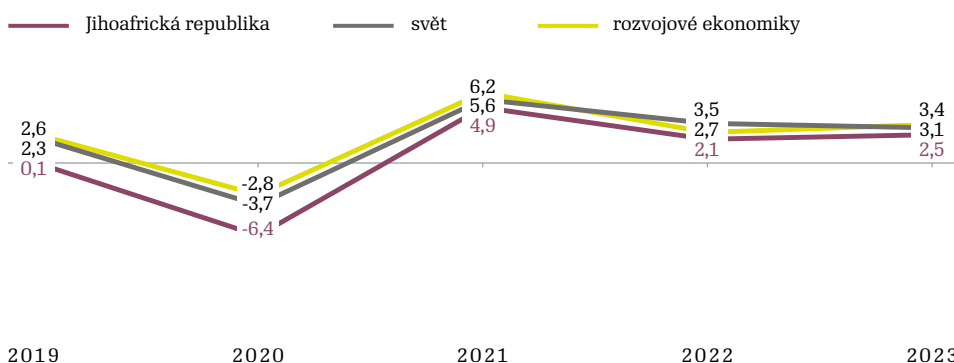
set především na vývoji situace na trhu s komoditami. Co se vnitřních faktorů týče, jedná se mimo jiné o implementaci strukturálních reforem redukcí administrativní překážky zahraničních i lokálních investic a také o nutnost demonopolizovat energetický sektor. JAR je zemí s nejvyšším Gini koeficientem, tj. ukazatelem sociální nerovnosti, a zároveň nejvyšší nezaměstnaností (34,8%, 2021) na světě. Z důvodu vysokého stupně rozvoje jihoafriického hospodářství však lze spatřit příležitosti pro české podniky napříč všemi stěžejními odvětvími. Populace o velikosti 60 mil. osob a výsadní postavení JAR v rámci hospodářských společenství nejen jihu Afriky pak zaručují dostatečné odbytiště a růstový potenciál.

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Růst HDP (%)	-6,4	4,9	2,1	2,5	2,7
Průmyslová produkce (% změna)	-12,6	6,7	2,5	3,5	4,0
Veřejný dluh (% HDP)	70,6	73,0	73,8	73,8	74,4
Míra inflace (%)	3,2	4,6	4,8	4,6	4,5
Populace (mil.)	59,3	60,0	60,8	61,5	62,1
Nezaměstnanost (%)	29,2	34,8	35,1	35,2	35,4
HDP na obyvatele (USD, PPP)	13 685,0	14 630,0	15 390,0	15 980,0	16 660,0
Bilance běžného účtu (mld. USD)	6,8	13,2	-2,6	-8,4	-7,9
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	17,8	29,0	15,8	10,6	10,6
Exportní riziko OECD	4/7	4/7	4/7	—	—
Konkurenceschopnost	59/63	62/64	—	—	—

Predikce EIU

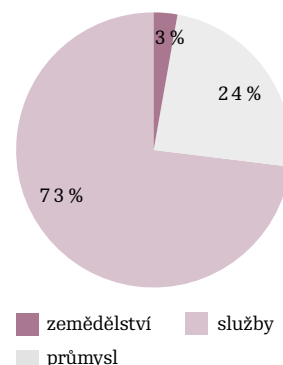
Zdroj: EIU, OECD, IMD

Vývoj HDP (meziročně, %)

Zdroj: EIU, IMF

Podíl sektorů na HDP

Zdroj: EIU, 2020

Top 5 import dle zemí (v %)

Čína	20,1
Německo	9,7
Spojené státy americké	6,8
Indie	5,5
Saúdská Arábie	3,9

Zdroj: UN Comtrade, 2020

Top 5 import dle zboží (mld. USD)

Celkem	68,9
Předměty obchodu zvláštní	5,1
Oleje ropné, oleje z nerostů živičných surové (ropa)	5,1
Oleje ropné, oleje z nerostů živičných (ne surové), přípravky z nich j. n.; odpadní oleje	3,6
Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	2,4
Léčiva (vč. léčiv veterinárních)	2,2

 Příležitosti pro český export

► Automobilový průmysl

Více jak dvě třetiny automobilů vyprodukovaných v Africe pocházejí z JAR. Svoji výrobu či její část v zemi dosud lokalizovalo 8 globálních hráčů v oblasti produkce osobních vozidel, v JAR působí i výrobci středních a těžkých komerčních vozidel. V zemi existuje robustní dodavatelsko-odběratelská síť skýtající četné příležitosti pro české společnosti. Exportní potenciál mají jednotlivé součástky či samotné výrobní linky, ale také vše, co souvisí s plánovaným rozšířením elektromobility.

Podrobné informace k sektoru

► Důlní, těžební a ropný průmysl

Sektor je významným přispěvatelem do tvorby HDP, zaměstnává přibližně 450 tisíc obyvatel. V JAR se nachází zhruba 75 % celosvětových zásob platiny a 70 % globálních zásob manganu. Významná je zde i těžba uhlí, zlata či diamantů. Jedná se však převážně o nákladnou hlubinnou těžbu. Velký důraz je proto kladen na efektivnější nízkoenergetické a provozně nenáročné inovativní technologie umožňující podstatné snížení nákladů těžby. Kromě technologií samotných je poptávka i po know-how v oblasti sanace a nového využití těžební krajiny a infrastruktury.

Podrobné informace k sektoru

► Energetický průmysl

Hospodářství JAR je vysoce závislé na fosilních palivech, především na uhlí, ze kterého se generuje 77% elektřiny. Energetická infrastruktura je ve velmi zanedbaném stavu. Řada elektráren či jejich částí o souhrnné kapacitě až 14 000 MW nejsou schopné provozu a země se tak často potýká s řízenými výpadky elektřiny. Velký důraz je proto kladen na navyšování kapacity energie z obnovitelných zdrojů, k čemuž má země vynikající geografické i technologické předpoklady. Obrovské podpoře se těší plánované projekty v oblasti takzvaného zeleného vodíku.

Podrobné informace
k sektoru

► Chemický průmysl

JAR je domovem nejvíce rozvinutého a diverzifikovaného chemického sektoru na africkém kontinentu, což mimo jiné zahrnuje výrobu paliv, plastů, hnojiv, ale i farmaceutik či obrovské škály chemikálii používaných napříč průmyslovými odvětvími. Nerostné bohatství poskytuje konkurenční výhodu, proto se zde vyrábí více jak 600 různých chemikálií, které své odbytiště nalézají jak na domácím, tak i světovém trhu. Množství příležitostí skýtá výroba takzvaného zeleného vodíku a dále pak nových materiálů, a to včetně nanotechnologií.

Podrobné informace
k sektoru

► ICT

Země se řadí mezi největší africké trhy v oblasti ICT, přístup k internetu zde má více jak 63% populace. Digitální technologie a služby zahrnují především outsourcing obchodních procesů (BPO/BPS), IT služby a hardware či fintech. Současně však země čelí poměrně vysoké kyberkriminalitě, což představuje další příležitost pro české firmy. JAR nabízí řadu příležitostí v oblasti cloud computingu, IoT, robotiky či obecně vzato v datové infrastruktuře. Potenciál mají i technologie pro smart cities.

Podrobné informace
k sektoru

► Strojírenský průmysl

Jihoafrické hospodářství je v porovnání s jinými zeměmi Afriky vysoce industrializované, výroba představuje přibližně 13% HDP a téměř 50% exportu. Stroje na vysoké technické úrovni jsou v zemi téměř vždy z dovozu. Velkou příležitostí představují technologie snižující emise skleníkových plynů v energeticky náročných odvětvích, jako je například těžební či metalurgický průmysl. Vlivem přítomnosti globálních hráčů v řadě výrobních odvětví dochází k postupné modernizaci a zavádění výrobních procesů.

Podrobné informace
k sektoru

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

V zemi se nachází více jak 400 veřejných a 200 soukromých nemocnic o více než 125 tisících lůžkách. Příležitost pro sofistikovanější zdravotnickou techniku v JAR existuje zejména v soukromém zdravotnictví a nemocnicích, neboť se více jak 90 % této techniky dováží. V plánu je reforma zdravotnictví zahrnující povinné všeobecné zdravotní pojištění, což by vyvolalo potřebu masivních investic především do veřejných zdravotnických zařízení. Kromě výdajů na léčbu HIV/AIDS se předpokládá nárůst výdajů na chronické a civilizační choroby. Stále více příležitostí se objevuje i v odvětví léčebného konopí.

Podrobné informace
k sektoru